Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN

140 viltforvaltning

26.05.03

Tid: 0900 - 1400

Målform: Bokmål/nynorsk

Sidetal: 4 + forside

Hjelpemiddel: ingen

Merknader: ingen

Vedlegg: ingen

Eksamensresultata blir offentliggjort på lister med kandidatnummer, lagt i hyllene ved eksamensoppslagstavla, eller du kan gå inn på Arena høgskole – da trenger du heller ikke kandidatnummeret.

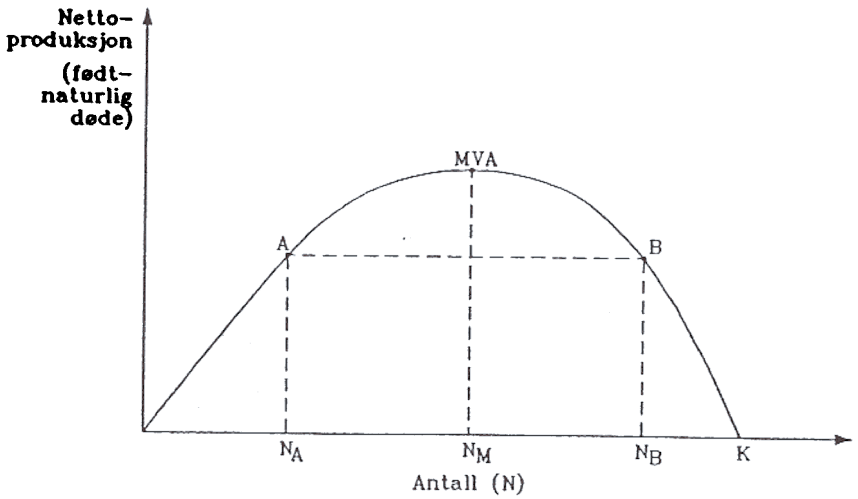
BOKMÅL

Oppgave 1

Om høstingsteori og beskatning av viltbestander.

Nettoproduksjon i en bestand som viser logistisk vekst er avhengig av antallet i bestanden som illustrert i figuren nedenfor (MVA = maksimal vedvarende avkastning).

Høstingsteori

a) Hvordan kan den glisne bestanden N_A produsere en like stor nettoproduksjon som den tette bestanden N_B som ligger nær den økologiske bæreevnen K?

b) Bestander som ligger ved bæreevnen K må stimuleres til å produsere et overskudd eller positiv nettoproduksjon. Hvordan kan dette gjøres?

c) Høsting av bestander ved størrelse N_A vil lett føre til svært vekslende bestandsstørrelse mens høsting ved størrelse N_B fører til mer stabile bestander. Hvorfor?

Oppgave 2

Viltforvaltere er svært opptatt av hvordan jakt og fangst påvirker bestander av de jaktbare viltartene både i teori og praksis. I denne sammenheng er begrepene *kompenserende og additiv dødlighet* svært sentrale.

a) Forklar hva vi mener med kompenserende og additiv dødlighet og hvorfor disse begrepene har så stor forvaltningsmessig betydning?

b) Hvert år høster vi av både elg- og rypebestandene i Norge. I hvilken grad vil du betrakte det årlige uttak fra disse bestandene grunnet menneskelig jakt eller fangst (behandle dem hver for seg) som enten kompenserende eller additiv, og hvorfor?

Oppgave 3

Moderne forvaltningsmetoder som rettet avskyting og bestandsopplysninger fra "sett elg" skjemaene har gitt oss en stor grad av kontroll over utviklingen i elgbestanden. Likevel er elgen ikke husdyr, og forvaltningen må nødvendigvis være preget av en viss usikkerhet. Hvilke mer eller mindre tilfeldige faktorer påvirker bestandsutviklingen hos elg, og hvordan?

Oppgave 4

Sykdommen "reveskabb" ble første gang påvist i Norge i 1975.

a) Hva forårsaker reveskabb og hvilke pattedyrarter vet vi kan smittes av sykdommen?

b) Lokalt ble revbestanden bortimot utryddet i noen år ved sykdommens første inntreff, for deretter å gradvis vender tilbake. Dette naturlige "eksperimentet" gjorde det mulig å studere innvirkningen av revens midlertidig fravære på tettheten av flere av dens byttedyr og/eller konkurrenter. Hvordan ble tettheten av 3 av disse; smågnagere, hare og mår påvirket av revens kortvarige fravære og hvorfor?

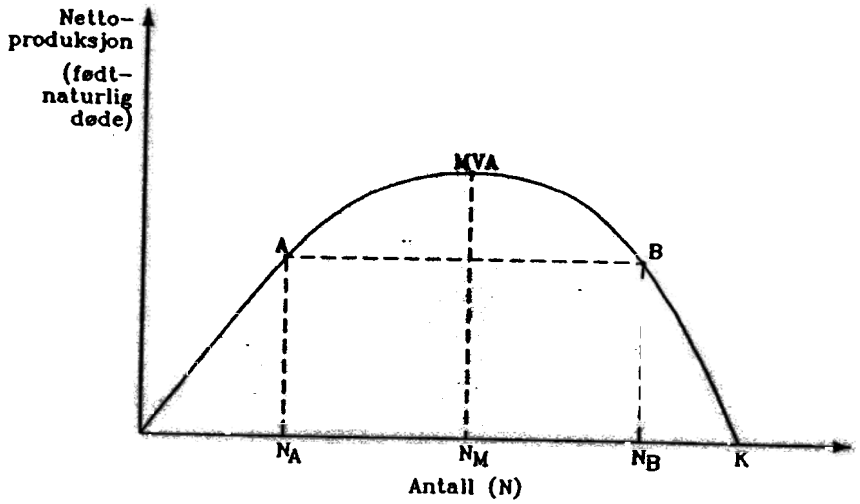
NYNORSK

Oppgåve 1

Om haustingsteori og hausting av viltbestandar.

Nettoproduksjonen i ein bestand som viser logistisk vekst er avhengig av antalet i bestanden som illustrert i figuren nedanfor (MVA = maksimal vedvarande avkasting).

Høstingsteori

a) Korleis kan den glisne bestanden N_A produsera ein like stor nettoproduksjon som den tette bestanden N_B som ligg nær den økologiske bæreevna K?

b) Bestand som ligg ved bæreevna K må stimulerast til å produsere eit overskot eller positiv nettoproduksjon. Korleis kan dette gjerast?

c) Hausting av bestand ved storleik N_A vil lett føre til svært vekslande bestandsstorleik medan hausting ved storleik N_B fører til meir stabile bestand. Korfor?

Oppgåve 2

Viltforvaltarar er svært opptatt av korleis jakt og fangst påverkar bestandar av dei jaktbare viltartene både i teori og praksis. I denne samanheng er begrepa *kompenserande og additiv dødlighet* svært sentrale.

a) Forklar kva vi meiner med kompenserende og additiv dødlighet og korfor desse begrepa forvaltningsmessig har så mykje å seia?

b) Kvart år haustar vi av både elg- og rypebestandane i Norge. I kva grad vil du betrakte det årlige uttak frå desse bestandane grunna menneskelig jakt eller fangst (behandle dei kvar for seg) som anten kompenserande eller additiv, og korfor?

Oppgåve 3

Moderne forvaltningsmetodar som retta avskyting og bestandsopplysningar frå "sett elg" skjemaene har gitt oss ein stor grad av kontroll over utviklinga i elgbestanden. Likevel er elgen ikkje husdyr, og forvaltninga må nødvendigvis vere prega av ein viss usikkerhet. Kva for meir eller mindre tilfeldige faktorar påverkar bestandsutviklinga hos elg, og korleis?

Oppgåve 4

Sjukdomen "reveskabb" vart første gang påvist i Norge i 1975.

a) Kva forårsaker reveskabb og kva pattedyrarter veit vi kan smittast av sjukdomen?

b) Lokalt vart revbestanden bortimot utrydda i nokre år ved sjukdomens første inntreff, for deretter å gradvis venda tilbake. Dette naturlege "eksperimentet" gjorde det mulig å studere verknaden av revens midlertidige fråvær på tettheten av fleire av revens byttedyr og/eller konkurrentar. Korleis vart tettheten til 3 av desse; smågnagarar, hare og mår påverka av revens kortvarige fråvær, og korfor?